

L'ISLAM AHIR I AVUI: DIMENSIÓ SOCIAL I DIMENSIÓ ESPIRITUAL

a càrrec de Halil Bàrcena i Hawwa Morales

Objectius:

Entendre les característiques bàsiques de l'islam, per disposar d'eines d'interpretació de la realitat musulmana en el món contemporani. Entrar en contacte directe amb els textos fundadors (l'Alcorà i els *Hadhiths*), així com amb les obres de figures cabdals de l'espiritualitat i del pensament musulmà contemporani.

Sumari:

I. L'islam: presentació general. Significat dels termes "islam" i "musulmà". Altres termes. La noció de Déu a l'islam. El context històric. La perspectiva unitària. Influències. Imatges de l'islam. El misticisme islàmic.

II. El profeta Muhàmmad. Introducció. Vida de Muhàmmad. Tensions immediates després de la seva mort. Sunnites i xiïtes. Muhàmmad, com a model de vida.

III. Els textos fonamentals. L'Alcorà – el Qur' am-. Els hadith. La sunna.

IV. La religió de la Unitat. Creences i nocions bàsiques. Monoteisme radical. Unitat i unicitat de Déu. Altres creences i nocions.

V. Els cinc pilars de l'islam. *Sahâda* o testimoni de fe. *Salât* o pregària ritual. *Zakât* o solidaritat econòmica. *Sawm* o dejuni durant el mes del Ramadà. *Hajj* o pelegrinatge a la Meca.

VI. La *Xaria* (el camí/la Llei). El *Fiq* (la Jurisprudència): les escoles jurídiques. *Ijtihâd* o esforç interpretatiu. El reformisme islàmic a la història moderna de l'islam. Els nous pensadors musulmans.

VII. L'islam com a triple via: *Xaria* o camí extern, *Tariqa* o camí intern, *Haqiqa* o coneixement místic. Mística islàmica: el sufisme; altres corrents espirituals.

VIII. El sufisme o *Tasawuf*. El sufisme en la història. L'escola de Jorasàn, l'escola d'Iraq. Les confraries o *tariques*. Ètica sufí. Pràctiques i mètodes.

IX. Figures cabdals de l'espiritualitat musulmana: Jalal-ud-Din Rumi, Ibn 'Arabí, Algazel, Farid-ud-Din Attar, Al-Jami, Ibn Ata Allah, ...

Metodologia:

Presentació teòrica acompanyada de lectura i comentari dels textos amb participació dels alumnes. Els alumnes rebran un dossier de textos com a base del treball. Recerca de documentació (pàgines web)

Avaluació:

Control d'assistència (mínim del 80%) i participació a classe.

Professorat:

- Halil Bàrcena és llicenciat en Ciències de la Informació, Màster en Estudis Àrabs i Diplomant en Llengua Àrab. Actualment, prepara la tesi doctoral sobre "*La dimensió musical de la mística sufí persa*". Ha impartit conferències i seminaris especialitzats sobre art i espiritualitat sufí en diferents universitats i centres acadèmics. Professor del Màster d'Història de les Religions (UB) i de CETR, des de l'any 1998, dirigeix l'Institut d'Estudis Sufis de Barcelona.

- Hawwa Morales, Màster en Humanitats és professora de l'Institut d'Estudis Sufis de Barcelona.

Orientació bibliogràfica:

- L'Alcorà. (versió de Mikel de Epalza). Barcelona, Proa, 2001.
- AN-NAWAWI. *Los cuarenta Hadiths*. Barcelona, Edicomunicación, 1986.
- ARABI, Ibn'. *La sabiduría de los profetas*. Barcelona, Kairós, 2000.
- Tratado de la Unidad*. Málaga, Sirio, 1987.
- ARKOUN, Mohammed. *El pensamiento árabe*. Barcelona, Paidós, 1992.
- ATTAR, Farid-ud-Din. *La conferencia de los pájaros*. Madrid, Gaia, 2002
- BONAUD, Christian. *Introducción al sufismo: el tassawuf y la espiritualidad islámica*. Barcelona, Paidós, 1994.
- BRAMON, Dolors. *obertura a l'islam*. Barcelona, Cruilla, 2001.
- CLEARY, Thomas. *La esencia del Corán*. Madrid: EDAF, 1994.
- Corán, El*. (versió de Julio Cortés). Barcelona, Herder, 1992.
- COULSON, Noel J. *Historia del derecho islámico*. Barcelona, Bellaterra, 1998.
- CRAGG, Kenneth. *La sabiduría de los sufíes*. Buenos Aires, Lidium, 1985.
- IOBAL, Muhàmmad. *La renovació del pensament religiós a l'Islam*. Madrid, Trotta, 2001.
- JOMIER, Jacques. *Para conocer el Islam*. Estella, Verbo Divino, 1989.
- LINGS, Martin. *Muhammad*. Madrid, Hiperión, 1989.
- MARTÍN MUÑOZ, Gemma. *El Islam y el mundo árabe*. Madrid, Agencia Española de Cooperación Internacional, 1998.
- MORERAS, Jordi. *Musulmanes en Barcelona*. Barcelona, Cidob, 1999.
- NASR, Seyyed Hosein. *El Islam*. Barcelona, Herder, 1995.
- Sufismo vivo: ensayos sobre la dimensión mística del Islam*. Barcelona, Herder, 1985.
- POPOVIC, Alexandre; VEINSTEIN, Gilles (coord.). *Las sendas de Allah: las cofradías musulmanas desde sus orígenes hasta la actualidad*. Barcelona, Bellaterra, 1997.
- RAMADAN, Tariq. *El reformismo musulmán: desde sus orígenes hasta los Hermanos Musulmanes*. Barcelona: Bellaterra, 2000.
- RUMI, Jalal'ud Din. *Fihi-ma fihi*. Barcelona, Paidós, 1996.
- El cant del sol*. Palma de Mallorca, J.J. de Olañeta, 1998.
- SCHUON, Frithjof. *Comprender el Islam*. Palma de Mallorca, J.J. de Olañeta, 1987.
- SEGURA, Antoni. *Aproximació al món islàmic*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2000.

Hores de durada: 22,5 h.

Calendari: 15 dilluns, del 6 d'octubre 2008 al 9 de febrer 2009

Horari: de 19,30 a 21,00 h.

Lloc: CETR, Centre d'Estudi de les Tradicions Religioses
c./ Rocafort 234, bxos (jardins Montserrat) 08029- Barcelona
(M: Entença, L5), tel. 934107707
e-mail: cetr@cetr.net, www.cetr.net